

REGULAMENT privind acordarea premiilor Academiei Române

Capitolul 1 - Dispoziții generale

Art. 1. În scopul stimulării creației naționale în domeniile științei, literelor și artelor, Academia Română acordă premii destinate oamenilor de știință și litere precum și artiștilor români din țară sau din străinătate, cărora li se recunoaște astfel contribuția originală la dezvoltarea culturii românești. Aceste premii pot fi acordate și unor cercetători sau oameni de cultură străini pentru contribuții științifice care se referă la mediul cultural și spiritual românesc sau realizate în colaborare cu cercetători români.

Premiile Academiei Române constituie recompense morale și materiale pentru lucrări originale, de înaltă valoare, realizate individual sau colectiv, care pun în evidență creativitatea autorilor și contribuie semnificativ la progresul culturii.

Art. 2. Academia Română acordă următoarele categorii de premii:

- a. *premiu anual* pentru realizări noi, definitive și complete, publicate, executate, reprezentate sau expuse în anul calendaristic pentru care se acordă premiul;
- b. *premiu* pentru cea mai valoroasă lucrare, elaborată pe baza unor teme făcute publice de Academia Română și selectate prin concurs.

Capitolul 2 - Premii anuale

Art. 3. Fiecare premiu poartă numele unei personalități ilustre din domeniul creației științifice, literare și artistice românești.

Tabelul premiilor anuale care se acordă de către Academia Română începând cu anul 1997, pe domenii, este prevăzut în anexa la prezentul regulament.

Art. 4. Premiile anuale ale Academiei Române se acordă *pentru realizări științifice și artistice de excepție* din următoarele categorii:

- lucrări științifice și literare complete publicate în acel an;
- lucrări tehnice realizate și puse în funcțiune în acel an;
- opere dramatice, dramatico-muzicale, muzicale, reprezentate sau executate în spectacole publice sau audiovizuale în anul respectiv;
- opere de artă plastică prezentate sau expuse public în anul respectiv;
- interpretări și realizări de valoare în arta spectacolului din anul respectiv.

Art. 5. Fiecare premiu anual se acordă pentru o singură lucrare ori un grup de lucrări.

În cazuri excepționale, la propunerea temeinic motivată a secției științifice de specialitate, un premiu anual poate fi acordat *ex-aequo* pentru cel mult două lucrări sau grupuri de lucrări.

Art. 6. Propunerile pentru acordarea premiilor anuale se fac de către:

- a) institutele de cercetare științifică sau de universități, unitățile de creație;
- b) membrii Academiei Române.

Ele se înaintează Academiei Române până la data de 1 septembrie a anului calendaristic următor prezentării publice a lucrării.

Propunerile se transmit secțiilor științifice de specialitate ale Academiei Române.

Art. 7. Pentru fiecare lucrare propusă pentru premiere, secția științifică de specialitate a Academiei Române desemnează câte doi referenți din rândul membrilor ei; în cazul în care în cadrul secției științifice nu există specialiști în domeniul respectiv, secția va desemna referenți din rândurile unor personalități științifice și artistice din domeniu. În acest caz, cel puțin unul dintre referate va trebui să fie contrasemnat de un membru al secției. Membrii Academiei Române care propun lucrări spre premiere vor face și un referat de recomandare. Pentru lucrările propuse de instituții nu pot fi desemnați referenți din aceeași instituție.

Referatele de apreciere asupra fiecărei lucrări se întocmesc și se prezintă separat și independent unul de altul. Ele trebuie să reliefeze, într-o formă concisă și clară, contribuția semnificativă a lucrării analizate la progresul domeniului respectiv al științei, tehnicii, literaturii sau artelor. În cazul lucrărilor științifice se vor lua în considerare impactul lucrării asupra domeniului (citări semnificative în literatura de specialitate sau de specialiști reputeți, publicarea în reviste sau edituri de prestigiu), cât și reputația științifică a autorului.

Nu se pot acorda premii ale Academiei Române pentru manuale sau cursuri universitare. În cazul în care premiul se acordă unei opere cu autori multipli (dicționare, tratate, etc.) nominalizarea se va face pentru redactorul responsabil al lucrării sau autorului principal.

Referatele de apreciere asupra lucrărilor se examinează în cadrul secției.

Secțiile științifice vor putea decide să nu se decerneze premiul în cazul în care în anul respectiv nu poate fi selectată o lucrare demnă de un premiu al Academiei Române.

Opțiunile secției științifice se transmit Direcției Cancelarie și Relații Externe a Academiei Române, se discută în Biroul Prezidiului și se prezintă Prezidiului Academiei, care decide asupra lucrărilor ce se premiază. Hotărârile Prezidiului Academiei sunt definitive.

Capitolul 3 - Premii acordate pentru lucrări pe teme scoase la concurs

Art. 8. Academia Română acordă premii pentru cea mai valoroasă lucrare elaborată pe baza unor teme făcute publice de Academie și selectată prin concurs.

Temele vor cuprinde coordonatele obligatorii ale subiectului lucrării, criteriile și condițiile pe care trebuie să le întrunească acestea, modul de prezentare, precum și termenul maxim de depunere.

Temele aprobate se scot la concurs pe bază de anunțuri publice ale Academiei Române.

Art. 9. Lucrările participanților se depun în dactilogramă, în trei exemplare, la registratura Academiei Române.

Pe prima pagină a lucrării numele autorului se înlocuiește cu un motto ales de acesta. Împreună cu lucrarea se depune un plic închis, în interiorul căruia se introduce o filă cuprinzând datele de identitate ale autorului, iar pe exteriorul plicului se reproduce motto-ul ales. Plicul închis se sigilează în fața autorului deponent la registratura Academiei Române.

Lucrările se transmit secțiilor științifice de specialitate ale Academiei Române care au propus acordarea premiului pe bază de concurs, iar plicul închis și sigilat se păstrează la Direcția Cancelarie și Relații Externe a Academiei Române.

Art. 10. Pentru fiecare din temele de lucrări se constituie un juriu de specialiști alcătuit din 3-5 persoane, membri ai Academiei Române și, dacă este necesar, cu participarea altor specialiști de prestigiu din domeniul respectiv.

Componența juriului se propune de către secțiile științifice, se avizează de Biroul Prezidiului și se aprobă de către Prezidiul Academiei.

Art. 11. Pentru fiecare lucrare depusă, membrii juriului de specialiști întocmesc, separat și independent unul de altul, câte un referat de apreciere, în termen de trei luni de la primirea lucrării.

Referatele trebuie să evalueze măsura în care lucrarea se încadrează în coordonatele și

corespunde criteriilor și condițiilor prevăzute de temă și să pună în evidență în mod clar contribuția originală a lucrării analizate, de natură să justifice selectarea acestei lucrări în vederea premierii.

Juriul se întrunește în termen de cel mult 3 luni de la data depunerii lucrărilor, pentru a dezbate referatele de apreciere și a decide care dintre lucrările din concurs reprezintă cea mai bună realizare în condițiile temei anunțate.

Aprecierea juriului se examinează în cadrul secției științifice de specialitate, care poate să nu confirme oportunitatea acordării premiului în cazul în care lucrarea selecționată de către juriu nu este de nivelul impus pentru un premiu al Academiei Române.

Decizia secției științifice este analizată de Biroul Prezidiului Academiei care o supune aprobării Prezidiului Academiei Române.

Plicul sigilat, cuprinzând identitatea autorului lucrării premiate, se deschide în ședința Prezidiului Academiei, după adoptarea hotărârii de acordare a premiului Academiei Române.

Capitolul 4 - Dispoziții comune

Art. 12. Acordarea premiilor anuale și temele pentru lucrările scoase la concurs se propune de către secție și se aprobă de Prezidiul Academiei Române.

Art. 13. Decernarea premiilor Academiei Române se face în ședința solemnă a Adunării Generale, cu participarea autorilor lucrărilor premiate sau a împuterniciților acestora.

Pentru fiecare lucrare premiată se face o prezentare a rațiunilor care au determinat acordarea premiului.

Premiile se decernează de către președintele Academiei Române sau de către împuterniciții acestuia.

Art. 14. Premiile Academiei Române constau în conferirea unei diplome precum și în acordarea unei recompense bănești. Recompensele bănești pot fi acordate doar oamenilor de știință și litere sau artiștilor români din țară (cetățeni români cu domiciliul în România). Excepțional, recompensele bănești pot fi acordate și oamenilor de știință și litere sau artiștilor români din Republica Moldova.

Valoarea recompensei bănești se stabilește anual de către Prezidiul Academiei, iar pentru premiile acordate prin concurs, această recompensă este prevăzută în anunțul public al temei.

În cazul premierii unei lucrări elaborate în colectiv, recompensa bănească se împarte între coautori, potrivit legii, de membrii colectivului. În lipsa acestei convenții, recompensa bănească se împarte în mod egal între membrii colectivului care a realizat lucrarea premiată, dar numai oamenilor de știință și litere sau artiștilor români din țară (cetățeni români cu domiciliul în România).

În situația pierderii, sustragerii sau distrugerii diplomelor conferite Academia Română nu eliberează duplicate ale acestora.

Art. 15. Membrii Academiei Române nu pot să primească premii ale Academiei. Prezența unui membru al Academiei Române în colectivul de autori nu afectează premiera lucrării.

Nu pot să primească premii ale Academiei Române persoanele cărora le-au mai fost acordate anterior Premiile Academiei Române .

Art. 16. Premiile Academiei Române prevăzute prin actele de fundație aprobate de către Prezidiul Academiei se acordă potrivit regulilor prevăzute la capitolul 2 sau, după caz, la capitolul 3 din prezentul Regulament.

Art. 17. Prevederile prezentului Regulament intră în vigoare pe data de 15 septembrie 2020. La aceeași dată încetează aplicabilitatea Regulamentului din 11 decembrie 2019.

Premiile Academiei Române

I. Secția de filologie și literatură

1. Bogdan Petriceicu Hașdeu
2. Timotei Cipariu
3. Mihai Eminescu
4. Ion Luca Caragiale
5. Ion Creangă
6. Titu Maiorescu
7. Lucian Blaga

II. Secția de științe istorice și arheologie

1. Vasile Pârvan
2. Alexandru D. Xenopol
3. Nicolae Iorga
4. Mihail Kogălniceanu
5. Dimitre Onciul
6. Nicolae Bălcescu
7. George Barițiu
8. Eudoxiu De Hurmuzaki

III. Secția de științe matematice

1. Simion Stoilow
2. Gheorghe Lazăr
3. Gheorghe Țițeica
4. Spiru Haret
5. Dimitrie Pompeiu
6. Grigore Moisil (*în colaborare cu Secția de știința și tehnologia informației*)
7. Petre Sergescu (*pentru istoria științei și tehnicii*)

IV. Secția de științe fizice

1. Dragomir Hurmuzescu
2. Constantin Miculescu
3. Horia Hulubei
4. Ștefan Procopiu
5. Radu Grigorovici

V. Secția de științe chimice

1. Nicolae Teclu
2. Gheorghe Spacu
3. Costin D. Nenițescu
4. I.G. Murgulescu
5. Cristofor I. Simionescu

VI. Secția de științe biologice

1. Nicolae Simionescu
2. Emil Racoviță
3. Grigore Antipa
4. Emanoil Teodorescu

VII. Secția de științe geonomice

1. Gheorghe Munteanu-Murgoci
2. Ludovic Mrazec
3. Simion Mehedinți
4. Ștefan Hepites
5. Grigore Cobălcescu

VIII. Secția de științe tehnice

1. Aurel Vlaicu
2. Traian Vuia
3. Henri Coandă
4. Constantin Budeanu
5. Anghel Saligny
6. Petre Sergescu (*pentru istoria științei și tehnicii*)

IX. Secția de științe agricole și silvice

1. Ion Ionescu de la Brad
2. Traian Săvulescu
3. Gheorghe Ionescu-Șișești
4. Marin Drăcea

X. Secția de științe medicale

1. Iuliu Hațieganu
2. Victor Babeș
3. Gheorghe Marinescu
4. Ștefan S. Nicolau
5. Daniel Danielopolu
6. Constantin I. Parhon

XI. Secția de științe economice, juridice și sociologie

1. Petre S. Aurelian
2. Virgil Madgearu
3. Victor Slăvescu
4. Simion Bărnuțiu
5. Andrei Rădulescu
6. Nicolae Titulescu
7. Dimitrie Gusti
8. Henri H. Stahl
9. Nicolas Georgescu-Roegen

XII. Secția de filosofie, teologie, psihologie și pedagogie

1. Mircea Florian
2. Vasile Conta
3. Ion Petrovici
4. Constantin Rădulescu-Motru
5. Dumitru Stăniloae

XIII. Secția de arte, arhitectură și audiovizual

1. George Enescu
2. Ion Andreescu
3. George Oprescu
4. Simion Florea Marian
5. Aristizza Romanescu
6. Ciprian Porumbescu
7. Duiliu Marcu

XIV. Secția de știința și tehnologia informației

1. Tudor Tănăsescu
2. Gheorghe Cartianu
3. Mihai Drăgănescu
4. Grigore Moisil (*în colaborare cu Secția de științe matematice*)